

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Журналистика: Қазіргі әлемдегі төртінші билікпе?

ЖАРИЯЛАНДЫ
18.10.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/145020/

Қазіргі әлемде журналистика төртінші биліктің ажырамас құрамдас бөлігі ретінде ерекше орын алады. Сарапшылар, ақпарат берушілер және бақылаушылар ретінде журналистер мемлекеттік органдар мен корпорациялардың ашықтығы мен есептілігін қамтамасыз етуде басты рөл атқарады. Олар өз жұмыстары арқылы қоғамдық пікірге ықпал етіп, саяси және әлеуметтік салалардағы өзгерістерге бастамашылық ете алады.

1. Тәуелсіздік және сөз бостандығы:

Журналистиканың орталық ұстанымы – тәуелсіздік пен сөз бостандығы. Еркін БАҚ саяси күштердің немесе экономикалық мүдделердің қысымына немесе араласуына ұшырамай, оқиғаларды объективті және бейтарап хабарлап, талдай білуі керек. Журналистер жазалаудан қорықпай келеңсіздіктерді, сыбайлас жемқорлық пен билікті асыра пайдалануды әшкерелеуге мүмкіндік алуы маңызды.

2. Қуатты бақылау:

Журналистер өз жұмысы арқылы билікті бақылауды жүзеге асырады. Олар саясаткерлер мен мемлекеттік институттардың қызметін бақылайды, олардың шешімдерін талдап, түсініктеме береді, сыбайлас жемқорлық әрекеттері мен азаматтардың құқықтарының бұзылуы туралы ақпаратты жариялайды. Бұл ашықтық билік басында отырғандар арасында жауапкершілікті қалыптастыруға көмектеседі.

3. Қоғамды ақпараттандыру:

Журналистиканың бастауы – халықты ақпараттандыру. Журналистер әлемде болып жатқан оқиғалар, саясат, экономика, ғылым мен мәдениет туралы ақпаратты жинап, талдайды, содан кейін оны қолжетімді және түсінікті түрде кең аудиторияға ұсынады. Сапалы және объективті ақпарат азаматтарға негізделген пікір қалыптастыруға және маңызды шешімдерге қатысуға мүмкіндік береді.

4. Демократияның құралы:

Демократиялық қоғамдарда журналистика маңызды қызмет атқарады. Ол пікірлердің ашықтығы мен плюрализмін сақтауға көмектеседі, азаматтардың шешім қабылдауға қажетті ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз етеді және сыни ойлауды дамытуға ықпал

етеді. Журналистер билік пен халық арасында делдал қызметін атқарып, әртүрлі көзқарастарды талқылауға және білдіруге мүмкіндік береді.

5. Қауіптер мен қиындықтар:

Қазіргі журналистика да түрлі сынақтар мен қауіп-қатерлерге тап болады. Жалған жаңалықтар, ақпараттық манипуляция және цензура барған сайын үйреншікті құбылысқа айналып барады. Бұл бұрмаланған қоғамдық пікір мен жалған ақпарат алу қаупін тудырады. Бұл қауіп-қатерлерге қарсы тұру үшін журналистер қырағы әрі кәсіби болып, ақпараттың дұрыстығын тексеру дағдыларын дамытуы қажет.

Қорытынды:

Журналистика төртінші билік ретінде қоғамда маңызды рөл атқарады. Бұқаралық ақпарат құралдарының тәуелсіздігі мен еркіндігі журналистерге оқиғалар туралы хабарлауға, үкіметті бақылауға және қоғамды ақпараттандыруға мүмкіндік береді. Дегенмен, журналистер өз міндеттерін ойдағыдай орындау үшін қоғамдық пікірді бұрмалайтын қауіп-қатерлерге қарсы тұруы керек. Тиімді журналистика демократиялық қоғамның ажырамас бөлігі болып табылады және оның дамуы мен тұрақтылығына ықпал етеді.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.